

Θέα από το Τσακαλάκι

Ήταν Μάρτιος το περασμένο έτος όταν ο Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α. βρέθηκε στην κορυφή Τσεκούρας των Κραβάρων (1.733 μ.) και πέρα από πολλές άλλες κορυφές τριγύρω ατένιζε νότια το Τσακαλάκι, μία άλλη ανεξάρτητη κορυφή της Ορεινής Ναυπακτίας που αγέρωχη και ολόχιονη μας γοήτευσε τόσο που από τότε αποφασίσαμε κάποια φορά να την ανεβούμε.

Ακριβώς ένα χρόνο μετά, στις 18 Μαρτίου 2017, ο Σύλλογος μας πραγματοποίησε την ανάβαση αυτή. Σαράντα οκτώ μέλη του Συλλόγου βρεθήκαμε την προηγούμενη



ημέρα στην Άνω Χώρα (πρώην Λομποτινά), στο πανέμορφο αυτό χωριό, αργά το απόγευμα. Προηγουμένως είχαμε περάσει από τη Ναύπακτο όπου περιδιαβάσαμε το παλιό, γραφικό λιμάνι,



την παραλία και τους κεντρικούς δρόμους της μικρής αυτής πολιτείας, με το πανέμορφο κάστρο και την γοητευτική ιστορία, ένα σημαντικό γεγονός της

οποίας αποτελεί η περίφημη ναυμαχία του 1571, μεταξύ των Οθωμανών και δυνάμεων της Ευρώπης, την οποία λίγο πριν μας υπενθύμισε ο αρχηγός της εκδρομής.

Ανεβαίνοντας, οι φοιτητές μας, οι μαθητές του Ινστιτούτου Γεωπονικών Επιστημών στη Μελισσοκομία, Εύα και Κονδυλία, η φίλη του Συλλόγου Γιώτα, αλλά και η μητέρα φοιτητή μας Ντίνα, η οποία πάντα έρχεται μαζί μας, άκουσαν και έβλεπαν κάθε φορά τα ενδιαφέροντα μελισσοκομικά κι άλλα φυτά που συναντούσαμε.

Λίγο πριν την Άνω Χώρα είχαμε την τύχη να παρατηρήσουμε μία αγριόγατα (*Felis silvestris*), που ξαφνιασμένη χάθηκε στο πυκνό ελατόδασος. Το νυκτόβιο αυτό αιλουροειδές θεωρείται από τα πιο άγρια και μη εξημερώσιμα θηλαστικά που σπάνια μπορεί κανείς να συναντήσει την ημέρα. Άλλα ενδιαφέροντα είδη ζώων άγριας

πανίδας που είδαμε ήταν η γερακίνα (*Buteo buteo*) και ο κόκκινος σκίουρος (*Sciurus vulgaris*).

Η προγραμματισμένη επίσκεψη στη Μονή της Βαρνάκοβας δεν έγινε καθόσον μερικές εβδομάδες πριν πυρκαγιά δυστυχώς κατέστρεψε, απ' ότι μαθαίνουμε, σημαντικά κειμήλια, παλιά χειρόγραφα μεταξύ των οποίων πιθανώς και επιστολή του Αθανασίου Διάκου, που είχαμε την ευκαιρία να δούμε σε παλαιότερη επίσκεψή μας με την οποία ζητούσε, τις ημέρες της Επανάστασεως του 1821, τρόφιμα για τους συμπολεμιστές του.

Στην Άνω Χώρα και με συνολική πορεία περίπου τριών ωρών κατεβήκαμε σχεδόν μέχρι την κοίτη του παραπόταμου του Εύηνου, Κάκαβου, όπου υπάρχει ένα παλιό όμορφο, πέτρινο τοξωτό γεφύρι.

Στην Ελατού όπου και θα διανυκτερεύαμε, φτάσαμε αργά το απόγευμα, εγκατασταθήκαμε με υποδειγματική ευχέρεια και τάξη στα δωμάτιά μας για να κατεβούμε λίγο αργότερα όλοι για το δείπνο. Σύντομα δημιουργήθηκε μία όμορφη ατμόσφαιρα τόσο από τα εξαιρετικά εδέσματα που ο Πολύκαρπος και η σύζυγός του



Ελένη, που διαχειρίζονται τον Ξενώνα «Ελατού» είχαν προετοιμάσει (μέχρι και νηστίσιμη χωριάτικη χορτόπιτα είχαν προνοήσει να προσφέρουν για τους νηστεύοντες) όσο και από τις εκπλήξεις, που ως Σύλλογος είχαμε κρυφά προετοιμάσει, για τους

εορτάζοντες (γενέθλια) φοιτητές μας Φωτεινή και Ανδρέα. Η χαρά από την έκπληξη αυτή των φοιτητών μας ήταν πράγματι και δική μας και όλων των υπολοίπων συμμετεχόντων. Συμμετεχόντων οι οποίοι περιελάμβαναν αυτή τη φορά πλήθος φοιτητών που για πρώτη φορά ήρθαν μαζί μας στον Φ.Ο.Σ. όπως επίσης και τους Δασολόγο, Καθηγητή κ. Γιάννη Κακαρά και Ομότιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου μας κ. Λεωνίδα Καζακόπουλο.

Μετά το δείπνο, οι περισσότεροι επέλεξαν να κοιμηθούν για να είναι έτοιμοι για την προσπάθεια της επόμενης ημέρας στο βουνό, κάποιοι όμως, γύρω από το τζάκι

που ήταν αναμμένο από νωρίς, συνέχισαν να διασκεδάζουν τραγουδώντας με τη συνοδεία της κιθάρας του φοιτητή μας Αριστοτέλη Μπάκου.

Το πρωινό πλούσιο πριν επιβιβαστούμε στο λεωφορείο για να μας μεταφέρει στην αρχή της πορείας στα περίπου 1.100 μ., στην τοποθεσία Άγιος Ιωάννης.

Η πορεία άρχισε σε δασικό χωματόδρομο μέσα στα έλατα με εμφανή ίχνη από ζαρκάδια (*Capreolus capreolus*) και περιττώματα λύκου (*Canis lupus*) και λαγού (*Lepus europaeus*) έως ότου, αφού περάσαμε διασταύρωση που κατευθύνεται στην Άνω Χώρα, ακολουθήσαμε δεξιά ανηφορικό στενό δασικό δρόμο για να καταλήξουμε σε παλιές στάνες πριν ανηφορίσουμε δεξιά σε μονοπάτι πλέον μέχρι το



διάσελο. Στις ποτίστρες των ζώων είχαμε την ευκαιρία να παρατηρήσουμε τα αμφίβια *Ichthyosaura* (= *Triturus*) *alpestris*, που έχουμε συναντήσει κι άλλες φορές στις πορείες μας. Για πολλούς από τους φοιτητές μας ήταν η πρώτη φορά που τα είδαν, ουσιαστικά αγνοούσαν την ύπαρξή τους, αφού στη σύγχρονη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση τέτοιου είδους πληροφορίες για τα φυτά και τα ζώα της πατρίδας μας ατυχώς πλέον δεν δίνονται. Ήταν εκπληκτικό πράγματι το ενδιαφέρον των φοιτητών μας για να παρατηρήσουν και

να ακούσουν πληροφορίες για αυτό είδος, κοινώς «δρακάκι», το οποίο έχει δώσει το όνομα «Δρακόλιμνες» στις μικρές αλπικές λίμνες (υδατοσυλλογές) των βουνών μας όπου πάντα συναντάται. Η επιθυμία πολλών



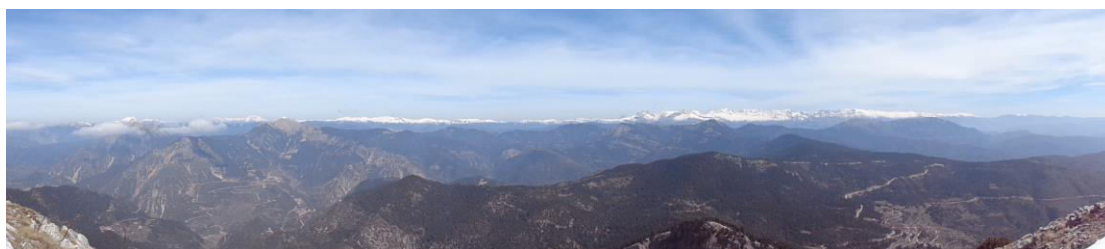
να το αγγίξουν δεν πραγματοποιήθηκε γιατί όπως ενημερώσαμε υπάρχει κίνδυνος μεταφοράς από τον άνθρωπο σε αυτά του μύκητα *Batrachochytrium dendrobatidis*, ο οποίος ευθύνεται για την εξαφάνιση πολλών πληθυσμών βατράχων και πολλών άλλων αμφιβίων σε όλες τις ηπείρους. Ο μύκητας αυτός πρόσφατα βρέθηκε και στη χώρα μας.

Από το διάσελο, σαν σε αλλαγή σκηνικού, παρουσιάστηκαν μπροστά μας χιονισμένα, πολλά ορεινά συγκροτήματα που τα είχαμε πλέον πάντα μπροστά μας



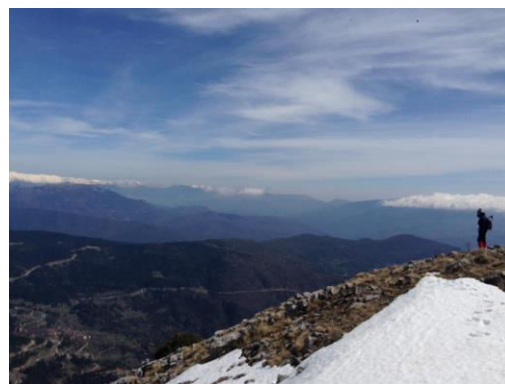
στην ιδιαίτερα ανηφορική πορεία που μας περίμενε μέχρι την πρώτη κορυφή των 1.697μ. Στην κορυφή αυτή φτάσαμε όλοι μετά από πραγματικά κοπιώδη προσπάθεια, τότε σκαρφαλώνοντας σε βράχια, τότε οπισθοχωρώντας, ίσως ακόμη και γλιστρώντας στη λάσπη που

τα φρεσκολιωμένα χιόνια δημιουργούσαν. Εδώ κάποια μπαστούνια έσπασαν, κάποια παπούτσια καταστράφηκαν!! Όλα όμως αυτά ξεχάστηκαν όταν από την πρώτη αυτή κορυφή η θέα ολόγυρα των πολλών κορφών, χαμηλών και ψηλών, μας αποζημίωσε. Ο καιρός θαυμάσιος επέτρεπε να βλέπουμε από τα μακρινά Άγραφα έως και τις κοντινότερες κορφές Αρδίνη και Τσεκούρα, τα επιβλητικά Βαρδούσια, την



εκτεταμένη Οξυά, το Βελούχι, τη Γκιώνα, την Οίτη, αλλά και τα βουνά της Πελοποννήσου (Παναχαϊκό, Φτέρη, Ερύμανθος, Χελμός). Η θέα όμως περιελάμβανε και χωριά (Κεντρική, Αμπελακιώτισσα, Σέλλος κ.ά.) και όμορφους οικισμούς που αναπαύονταν και στόλιζαν τις γύρω πλαγιές.

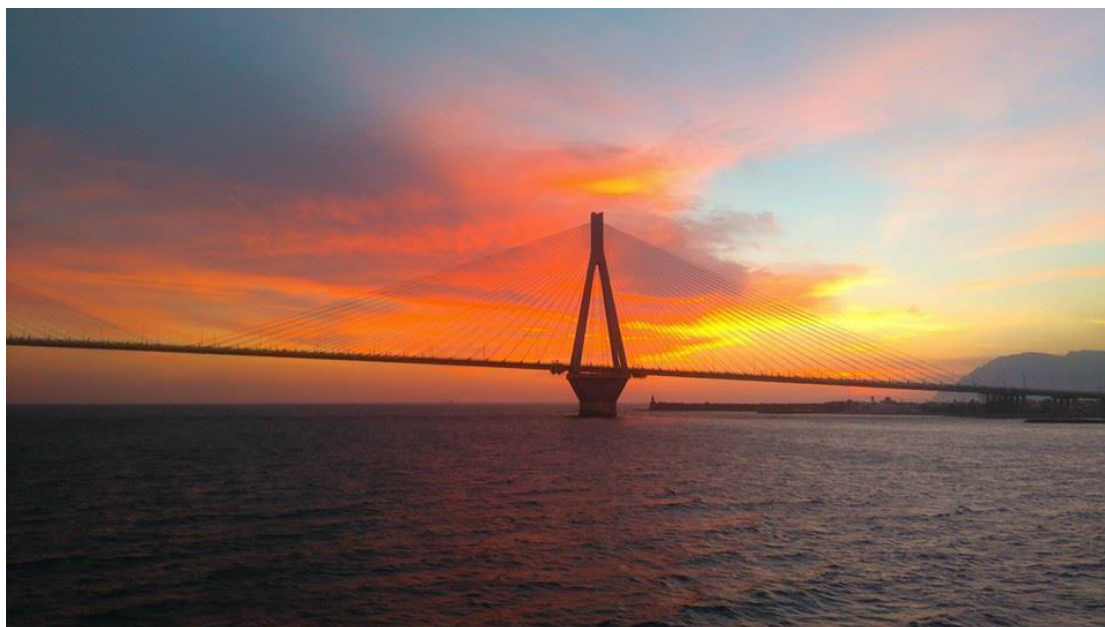
Η ψηλότερη κορυφή (1.712μ.) ήταν εκεί μπροστά μας κι απαιτούσε προσπάθεια μίας περίπου ώρας για να την φτάσουμε. Μια μεγάλη ομάδα αποφάσισε και ανέβηκε στην κορυφή αυτή από όπου η θέα ήταν εξίσου εκπληκτική αφού μπορούσε κανείς από εκεί να δει μακριά μέχρι τη λίμνη Τριχωνίδα της Αιτωλίας και, κυριολεκτικά από κάτω, το χωριό Χόμορη.



Η πορεία της επιστροφής στην απότομη πλαγιά της πρώτης κορυφής αποδείχθηκε για αρκετούς εξίσου δύσκολη με εκείνη της ανάβασης έως και σε μερικά σημεία κάπως επικίνδυνη ... χρειάζεται εδώ ο εξοπλισμός να είναι καλύτερος. Όλα όμως

ξεχάστηκαν αφού πολλοί, εκεί όπου η κλίση επέτρεπε, δεν αντιστάθηκαν να κυλήσουν στο χιόνι με επιφωνήματα χαράς.

Στο λεωφορείο φτάσαμε μετά από συνολική πορεία περίπου 6 ωρών, έμποροι με εντυπώσεις, εικόνες και συναισθήματα που φάνηκαν ακόμα και με τη διάθεση (γέλια,



χαρές, φωτογραφίες, πειράγματα) που όλη η ομάδα είχε στο πορθμείο που μας μετέφερε στο Ρίο.

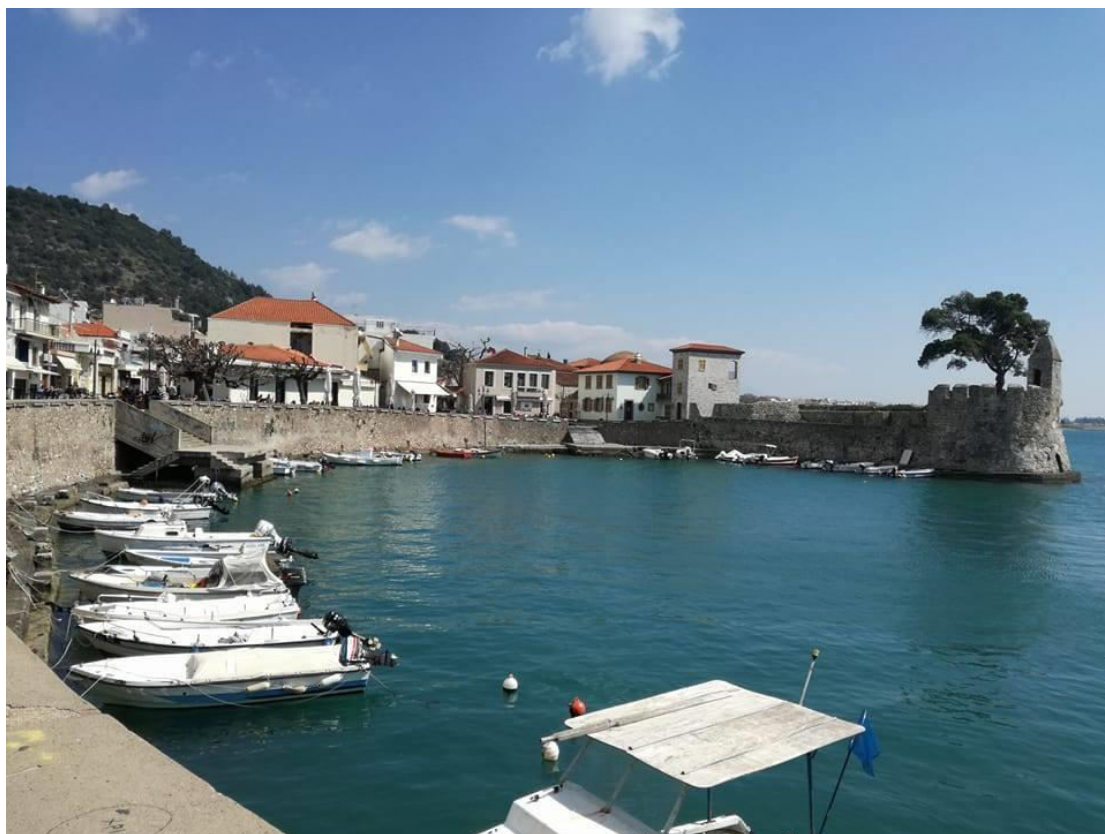
Χρήσιμες πληροφορίες μέσα στο λεωφορείο, για τα δασικά οικοσυστήματα από τον Δασολόγο μας Γιάννη, που δήλωσε ενθουσιασμένος, έδωσε την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας το έργο που επιτελεί ο Σύλλογός μας -συνδυασμός εκπαίδευσης, παιδείας, φυσιολατρίας και αλληλεγγύης- αλληλεγγύης που για ακόμη μία φορά εκδηλώθηκε σε εκείνη την όμορφη, αλλά ... τόσο καταλυτικά απότομη και βραχώδη πλαγιά πριν η θέα από την κορυφή μας αποζημιώσει.

Επιμέλεια κειμένου
Ομότιμος Καθηγητής Ν.Γ. Εμμανουήλ
Δρ Ε.Ν. Πάνου, Ε.ΔΙ.Π.

Φωτογραφίες

Αγαλόπουλος Νίκος, Ανυφαντή Μυρτώ, Δελαπόρτα Δήμητρα, Δημητρακόπουλος Νικόλας, Ζαφειρόπουλος Φώτης, Κεφάλα Γιώτα, Κοκκινογένη Ελένη, Λεωνίδου Φωτεινή, Μούντριχα Μαρία, Μπάκος Αριστοτέλης, Πάνου Ελένη, Ρούσσος Ανδρέας, Φαμπρικατζής Άλκης.

Εικόνες από την επίσκεψή μας στη Ναύπακτο.







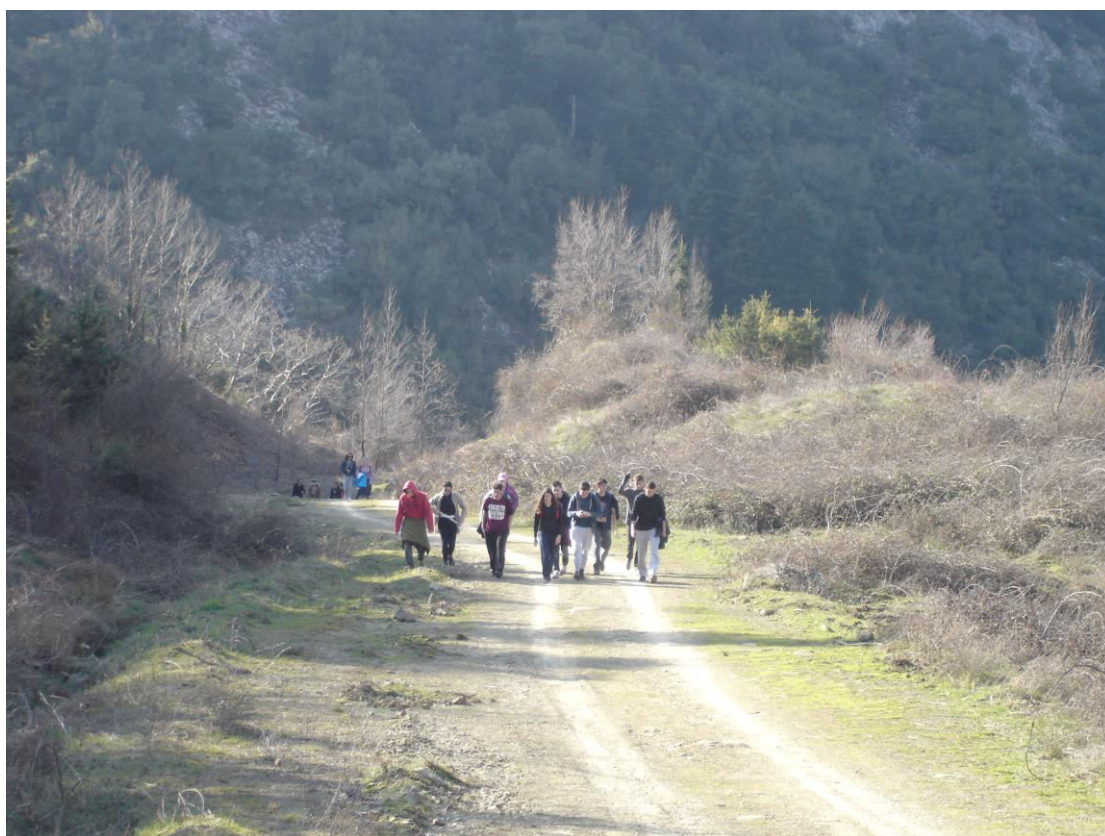
Η Άνω Χώρα Ναυπακτίας. Στο βάθος ο Τσεκούρας και ο Αρδίνης.



Άνω Χώρα: ο πετρόκτιστος Ναός της Αγίας Παρασκευής στην Κεντρική Πλατεία.



Από την πορεία μας προς τη χαράδρα του Κάκαβου.



Ο ξενώνας «Ελατού» που μας φιλοξένησε στην Ελατού.



Μια χαρούμενη συντροφιά, ο Φ.Ο.Σ., στο δείπνο στον ξενώνα.



Στιγμιότυπα μετά το δείπνο.





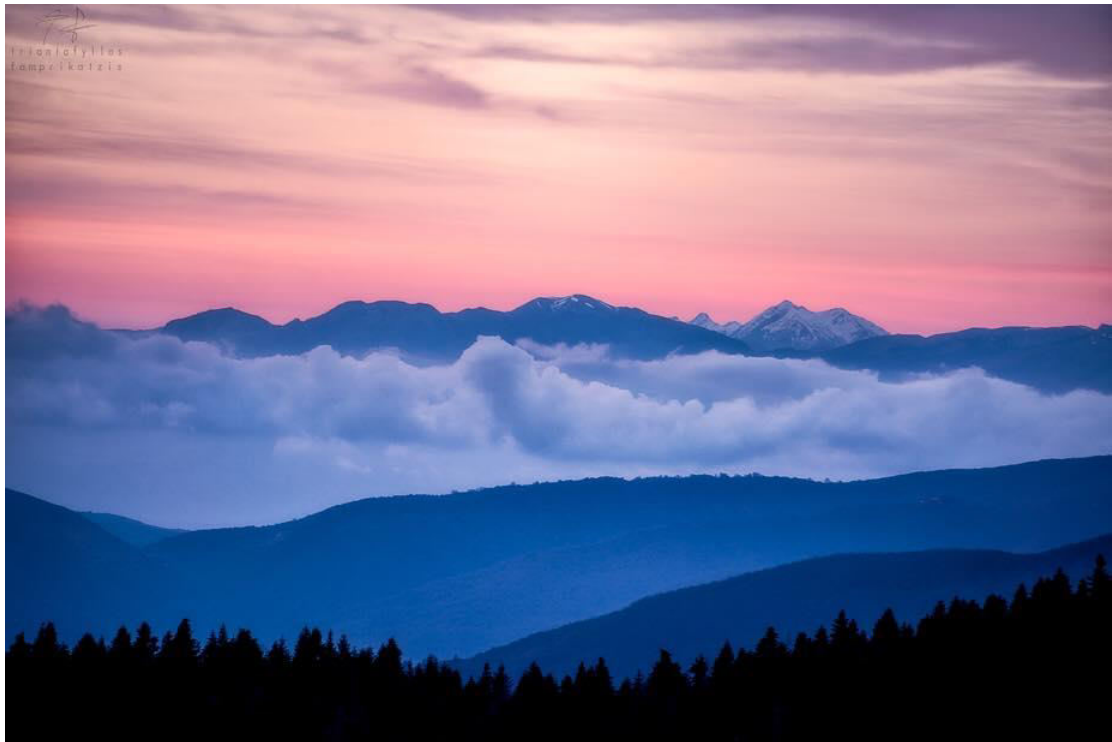
*Στην ορειβατική σκηνή της Πάνου. Προπόνηση φοιτητών μας για υπαίθρια διαβίωση.
Πλησιάζει άλλωστε η εκδρομή στον Βόρα και τη Ροδόπη.*



*Η Νατάσα μπόρεσε -ξύπνησε πολύ νωρίς- να ατενίσει τα χρώματα της αυγής
από τον ξενώνα.*



Τα χρώματα λίγο πριν την ανατολή.



Από την πορεία μας προς το Τσακαλάκι σε δασικούς δρόμους.....



διάσελα....





χιόνια και βράχια....







στην πρώτη κορυφή....







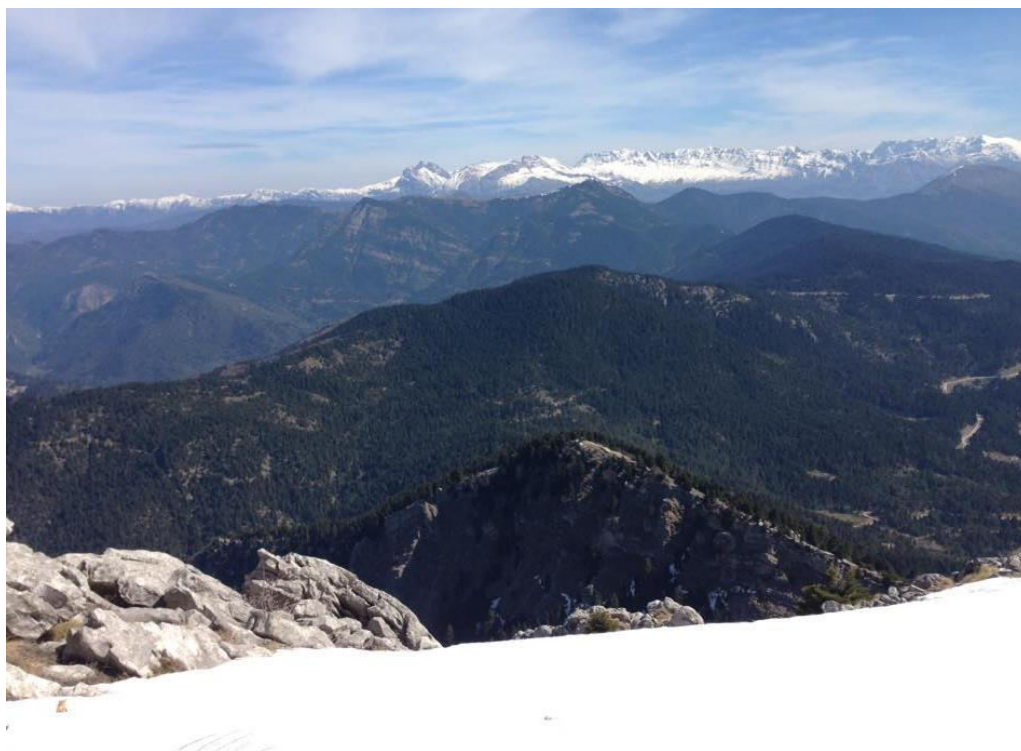
και για τους πιο τολμηρούς, στη δεύτερη και ψηλότερη ...



από όπου φαίνεται η πρώτη από τη δίδυμη κορυφή ...



Η θέα των βουνών ανατολικά από το Τσακαλάκι .



Όλα αυτά αφού προηγήθηκε ... γευσιγνωσία του κρόκου ...



...που πανέμορφο στολίζει τα ορεινά λιβάδια



Και βέβαια ... αυτό που κάνουμε κάθε φορά. Τσουλήθρες στα χιόνια!





Ο Φ.Ο.Σ., μια χαρούμενη ομάδα, κατά την επιστροφή.

